

IMPORTANȚA DISCIPLINEI ÎN ȘCOALĂ

Iordache Ana Maria

Lic Tehn. Virgil Madgearu/Roșiori de Vede

Este cunoscut și acceptat că existența oricărei societăți (fie ea și una democratică) implică un anumit raport între autoritate și libertate. Iar disciplina socială reglementează relațiile interumane tocmai prin prisma acestui raport. Căci ea presupune subordonarea oamenilor față de o anumită autoritate, respectarea unor norme și cerințe, dar totodată lasă deschis și un câmp de manifestare pentru libertatea indivizilor. Conform unor teorii, școala apare ca o comunitate de un anumit tip, între ai cărei membri există o serie de relații, iar aceste relații sunt reglementate printr-un tip special de disciplină.

Disciplina școlară poate fi considerată drept o manifestare a disciplinei sociale și este un ansamblu de reguli de comportament necesare pentru buna conviețuire în mediul școlar și pentru buna desfășurare a procesului de învățământ. În contextul acțiunii educative disciplina îndeplinește următoarele funcții: socializarea individului, formarea și dezvoltarea unor atitudini morale și a unui sistem unitar de valori, asigurarea securității emoționale, care vizează respectul față de sine și față de ceilalți. Educarea copiilor în spiritul respectării disciplinei este ghidată de anumite obiective.

Acestea sunt: cunoașterea de către elevi a normelor specifice disciplinei; formarea la elevi a unor deprinderi și obișnuințe de conduită disciplinată; dobândirea capacității de autocontrol al forțelor fizice și psihice; stabilizarea atitudinilor de punctualitate și corectitudine. Regulile clasei trebuie stabilite la începutul anului școlar și să respecte o serie de exigențe: să fie relevante pentru viața școlară; să fie formulate într-o manieră pozitivă; să fie flexibile și adaptate la situațiile particulare; să fie precizate clar consecințele nerespectării fiecărei reguli; să fie puțin numeroase, pentru a putea fi reținute cu ușurință; să le fie comunicate și părinților elevilor; să fie reamintite în anumite momente. Recompensarea comportamentelor dezirabile ar trebui făcută cu respectarea anumitor exigențe: să se menționeze numele elevului care urmează a fi recompensat, pentru a-i spori stima de sine, să se precizeze motivul pentru care se acordă recompense; să se utilizeze o gamă largă de recompense; recompensa să fie focalizată pe un comportament specific și bine precizat; să fie apreciat și progresul înregistrat de elev în comportamentul vizat.

Indisciplina școlară are mai multe cauze, cum ar fi: antipatia față de școală; nevoia de recunoaștere socială; comportamentul impulsiv; ignorarea regulilor (involuntară și deliberată); conflictele dintre sistemele opuse de reguli; anxietatea; modul în care se manifestă anumite cadre didactice.

Legat de indisciplina școlară, cadrul didactic i se cere să țină sub observație permanentă atât clasa în ansamblu, cât și pe fiecare elev în parte și să conștientizeze faptul că gradul de implicare a elevilor în activitatea didactică poate fi sesizat cu ajutorul unor indicatori care țin de mimică, de poziția corpului etc. Astfel este posibilă depistarea precoce a lipsei de atenție și de participare efectivă la ore și a angajării în preocupări colaterale, ceea ce permite luarea la timp a unor măsuri

graduale, adecvate tipului și gravității faptei/faptelor comise. În acest sens, există mai multe modalități de a face față diverselor comportamente perturbatoare.

- Extincția presupune retragerea acelei/acelor întăriri susceptibile de a fi menținut și de a menține un anumit comportament problematic. De exemplu, dacă un elev se comportă inadecvat doar pentru a atrage atenția educatorului asupra lui, atunci se poate spera ca, dacă această atenție nu i se acordă, el să renunțe în final la acea conduită indezirabilă..
- Întărirea diferențiată este o altă modalitate, care constă în aprecierea/stimularea comportamentului dorit de fiecare dată când el apare, demers concomitent cu neacordarea niciunei întăriri pentru niciun comportament indezirabil care interferează cu cel dezirabil.
- Interviul are două forme principale: interviul investigator, care constă într-o discuție particulară între profesor și elevii cu probleme de comportament; interviul bazat pe încredere, o discuție particulară între un profesor și un elev care are probleme de comportament.
- Pedepsa nu poate fi aplicată întâmplător, ci numai cu condiția respectării unor cerințe: să se recurgă la ea numai când comportamentul inadecvat nu permite luarea altor măsuri; să fie administrată imediat după comiterea faptei; să fie precedată de un ultim avertisment; să aibă o durată și o intensitate direct proporțională cu gravitatea faptei; să fie administrată în mod gradual; să fie însoțită de o discuție cu elevul respectiv; să fie aplicată cu calm, fără ostilitate și resentimente; să fie adecvată în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevului.

Un comportament poate fi descris de mai mulți parametri. Aceștia sunt: frecvența (numărul de apariții ale comportamentului într-o unitate de timp); durata (intervalul scurs de la declanșarea comportamentului până la finalizarea lui); intensitatea (forța de manifestare a comportamentului).

Educarea elevilor în spiritul respectării disciplinei face trecerea treptată de la disciplinare la autodisciplinare și stăpânire de sine. În acest sens, educatorii pot spera să formeze la discipolii lor personalități echilibrate și structurate în mod armonios, apte de a se integra cu succes într-o societate democratică.